

Sivistyslautakunnan
osavuosisikatsaus 1-4/2023

SIVISTYSLAUTAKUNTA

TOIMIELIMEN ALAINEN TOIMINTA

Sivistyslautakunnan alainen toiminta koostuu seuraavista palvelualueista: varhaiskasvatuspalvelut ja koulutuspalvelut. Palvelualueet ovat organisoineet toimintaansa edelleen ja jakaneet vastuualueet seuraavasti:

Koulutuspalveluiden vastuualueina ovat perusopetus, lukiokoulutus ja taiteen perusopetus. Toiminnassa on keskeistä lapsen ja nuoren oppimisolun ja hyvinvoinnin kokonaisvaltainen tukeminen huomioimalla jatkuva pedagoginen kehittämistyö ja ennaltaehkäisevä varhainen tuki.

Varhaiskasvatuspalveluiden vastuualueet ovat varhaiskasvatus, esiopetus sekä avoin varhaiskasvatus. Varhaiskasvatusta ja esiopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tehtävänä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa.

Toimielimen toiminnassa tulevana talousarviokautena edistetään palvelualueiden välisen yhteistyön kehittämistä, lasten ja nuorten turvallisen kasvun tukemista koko palvelualueketjussa sekä yhdyspintatyöskentelyä uuden hyvinvointialueorganisaation kanssa. Palvelualueiden omien perustehtävien lisäksi painopisteenä on monialainen ja -ammattillinen yhteistyö lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tukemiseksi. Toiminnassa edistetään myös tavoitetta parantaa palveluiden saatavuutta.

TOIMIELIMEN TOIMINTASUUNNITELMA

Toimielimen orgaanit kokoontuvat alla olevan mukaisesti:

- Sivistyslautakunta vähintään kerran kuukaudessa
- Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden johtoryhmä vähintään neljä kertaa kuukaudessa (kolmesta neljään johtoryhmäkokousta + listapalaveri)
- Palvelualueiden johtoryhmät vähintään kerran kuukaudessa
- Tilinpäätöksen käsittely lautakunnassa maaliskuun loppuun mennessä
- Osavuosisikatsausten käsittely touko-kesäkuussa ja lokakuussa

TOIMINNAN PAINOPISTEET

Vuoden 2023 talousarviossa on toimialan painopisteiksi valittu palvelualueiden keskinäisen ja palvelualueiden ja hyvinvointialueen välisen yhteistyön kehittäminen, lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja turvallisen kasvun tukeminen, palvelun saatavuuden varmistaminen sekä toiminnan digitalisaation edistäminen.

Toimiala on huomionnut painopisteet jatkamalla osallistumista aihetta tukeviin hankkeisiin ja suunnittelemalla poikkihallinnollista yhteistyötä sekä palvelualueiden että sidosryhmien välillä. Lisäksi panostetaan palveluiden ja työntekijöiden saatavuuden varmistamiseen investoimalla simulaatiomalliin, jota aletaan käyttää talousarviovuodesta 2023 eteenpäin. Digitalisaatiota kehitetään yhdessä tietohallinnon ja muiden ICT-toimijoiden kanssa sekä hanketyön kautta. Toimiala toteuttaa palvelujen saatavuuteen liittyvän kartoituksen talousarviovuonna 2023, jonka perusteella toimintaa voidaan paremmin suunnitella ja kehittää tulevien talousarviovuosien aikana.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2023

TALOUSARVIOVUODEN STRATEGISET PAINOPISTEET

Tavoitteen kuvaus: YHDESSÄ TEKEVÄ	Mittari	Tila	Toteuma 30.4.2023
Toimiala: panostetaan palvelualueiden välisen yhteistyön kehittämiseen.	Ei kiireellisiä lisätilaratkaisuja talousarviovuoden aikana johtuen suunnittelun ja ennustamisen kehittymisestä	Kesken	Jatkuva prosessi, suunnitelu ja kehitystyö jatkuu edelleen, joka heijastuu lisätilaratkaisujen käyttöön. Huhtikuun lopussa ei ole tullut tarpeita suunnittelemattomille lisätiloille.
Koulutuspalvelut ja varhaiskasvatuspalvelut: Yhdyspintatyöskentelyn kehittäminen hyvinvointialueen kanssa. Yhteistyön muoto ja työryhmä määritellään yhdessä hyvinvointialueen kanssa, mutta isossa kuvassa yhteistyö koostuu työryhmätyöskentelystä ja tiiviistä yhteydenpidosta.		Valmis	Koulutus- ja varhaiskasvatuspalvelut ovat mukana maakunnallisen perhekeskus toimintamallin konseptoinnissa. Laphan johdon kanssa on kokoonnuttu mm. mielenterveyspalveluiden saatavuuteen liittyvän ongelman ratkaisemiseksi.
Koulutuspalvelut edistää strategiatavoitetta rakentamalla yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa liittyen oppilashuoltoon. Käytännön toimenpiteenä perustetaan yhteinen oppilashuolto- ja opiskelijahuoltotyöryhmä. Ryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa ja tapaamisten välillä tehdään toimenpiteiden seuranta. Seuranta toteutetaan muun muassa erityisen tuen oppilasmäärän tilastoinnin kautta.	Yhteinen oppilas- ja opiskelijahuoltotyöryhmä hyvinvointialueen kanssa kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa	Valmis	Koulutuspalvelut toimii oppilas- ja opiskeluhuollon maakunnallisessa ohjausryhmässä yhteistyössä Laphan ja muiden kuntien kanssa. Koulujen ja Laphan oppilashuollon yhteistyötä tehdään käytännössä päivittäin. Yhteinen oppilas- ja opiskeluhuoltoryhmä on aloittanut toimintansa ja yhteinen oppilashuollon ohjausryhmä on kokoontunut ensimmäisen kerran. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain muutokset (377/2022) tulivat voimaan 1.1.2023 ja Rovaniemen opiskeluhuoltosuunnitelman laatiminen yhteistyössä Laphan kanssa siten, että

<p>Hyvinvoinnin vuosikellon mukaisia oppitunteja järjestetään kaikissa peruskouluissa.</p>	<p>Hyvinvoinnin vuosikellon oppitunnit käytössä kaikilla kouluilla.</p>	<p>Valmis</p>	<p>OPH:n määräysten mukaisesti käyttöönotto tapahtuu 1.8.2023.</p> <p>Kaupungin koulujen oppilasmäärä tilastointipäivänä 20.9.2022 oli 6081, joista tehostettua tukea saa 1045 ja erityistä tukea 639 oppilasta.</p> <p>Hyvinvoinnin vuosikello on käytössä kaikilla kouluilla ja siihen liittyvää koulutusta ja materiaalin käyttöä on tarjottu myös muille kunnille.</p> <p>Hyvinvoinnin vuosikellon mukaisia oppitunteja on pidetty säännöllisesti kaikilla kouluilla ja sen tukemiseksi koko henkilökunta (vaka, perusopetus ja lukio) on koulutettu tunnistamaan ja tukemaan oppilaan mielenterveyteen liittyviä asioita</p>
<p>Varhaiskasvatuspalvelut edistää strategiatavoitetta rakentamalla yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa liittyen neuvolan ja varhaiskasvatuksen varhaisen tuen perheohjaukseen. Käytännön toimenpiteenä pilotoidaan toimintamalli kahdella eri alueella vanhempien ohjaukseen, tukeen ja neuvontaan perheen muuttuneessa elämäntilanteessa odotuksen, syntymän ja lapsen ensimmäisen ikävuoden aikana. Tavoitteena on tukea perheiden omaa selviytymistä sekä rakentaa tuki kotihoidosta varhaiskasvatukseen.</p>	<p>Perheohjaukseen osallistuvien perheiden määrä ja käyntikerrat</p>	<p>Kesken</p>	<p>Varhaisen tuen perheohjausta on tehty Muurolan ja Vaaranlammen alueilla syksystä 2022 alkaen. Kokeilun jatko on vielä avoin johtuen Laphan rahoituksesta. Perheohjaus on toteutunut lähes 100 % ensisynnyttäjiperheisiin ja se on saanut hyvän vastaanoton.</p> <p>Perheitä on ollut kaikkiaan 28 ja käyntikertoja 92. Varsinainen pilottivaihe on ollut lyhyt aika, jonka takia kaikille perheille ei olla saatu toteutettua 4 kotikäyntiä (osalle 3 ktk).</p>

<p>Tavoitteen kuvaus: TURVALLINEN JA LUOTETTAVA</p>	<p>Mittari</p>	<p>Tila</p>	<p>Toteuma 30.4.2023</p>
<p>Koulutuspalvelut: Someturvan lanseeraaminen. Someturvaan budjetoidaan talousarviokaudelle 10.000€.</p>	<p>Kiusaamisen ehkäisytilastointi</p>	<p>Valmis</p>	<p>Kiusaamisen vastainen työ (tammi-huhtikuu 2023): - yksittäin tai ryhmässä kohdattuja nuoria 295. Tämä luku pitää sisällään 70 yksittäin kohdattua nuorta. - uusia tapauksia käsittelyyn on tullut 17 - konsultaatioita on ollut 27</p>

<p>Koulutuspalvelut: Walk-in-talk-toiminnan kehittäminen ja seuranta ja yhteisten tapahtumien järjestäminen. Sivistyspalvelut koordinoi toimintaa kaupungin järjestämissä tiloissa yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Resurssina koordinaattorin palkka 45.000€ sekä vaihtelevat tilakustannukset.</p>	<p>Someturvan käyttäjien määrät</p>	<p>Valmis</p>	<p>- verkoston jäseniä eri työskentelyissä mukana 78</p> <p>Someturvan käyttöönoton koulutus on järjestetty kaikille oppilaille ja henkilökunnalle. Huoltajia on tiedotettu ja ohjeistettu palvelun käytöstä. Someturva -palvelun on aktivoinut 16,6 % oppilaista ja asiantuntijatiimi on käsitellyt 52 tapausta.</p>
	<p>Walk in talk-kävijämäärät</p>	<p>Valmis</p>	<p>Walk-in-talk-toimintaa kehitetään ja määriä seurataan yhteistyössä mm. seurakunnan ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Walk-in-talk-toiminnan suunnittelussa on hyödynnetty oppilaskuntien tapaamisia.</p> <p>Walk-in-Talk -toiminnan kävijämäärä oli syyslukukaudella 10 oppilasta ja kevätlukukaudella 10 oppilasta.</p>
	<p>Kouluterveyden tulosten seuranta kahden vuoden välein. Seuraavan kerran v. 2024</p>	<p>Kesken</p>	

Tavoitteen kuvaus: PALVELEVA	Mittari	Tila	Toteuma 30.4.2023
<p>Koulutuspalveluiden ja varhaiskasvatuksen palvelualueet edistävät valittua strategiatavoitetta edistämällä kuntalaisten palveluiden saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta parantamalla palveluiden saatavuuden ennakkointia.</p>		<p>Valmis</p>	<p>Koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluissa seurataan jatkuvasti lapsi- ja oppilasmäärän ja palvelutarpeen kehitystä. Palveluverkon mitoitus on osa jatkuvaa lapsivaikutusten arviointia.</p>
<p>Käytännössä koulutuspalvelut ja varhaiskasvatuksen palvelut edistävät tavoitteita palveluverkon</p>	<p>Koulutuspalvelut & Varhaiskasvatus: palveluverkkotyö-</p>	<p>Kesken</p>	<p>Palveluverkon ennakkointiryhmä aloittaa toimintansa syksyllä 2023.</p>

<p>osalta implementoimalla palveluverkkotyöryhmän yhdessä sivistystoimialan ja kaavoituksen sekä yhdyskuntatekniikan kanssa Rovaniemen alueiden pitkäjänteisen suunnittelun orgaaniksi. Työryhmä tulee kokoontumaan kolme kertaa vuoden aikana kartoittamaan tulevia palveluverkkotarpeita ja nykyverkon riittävyttä. Mittarina toimii eri palvelualueilla vuosittain tehtävä palvelutarpeen asiakaskysely.</p>	<p>ryhmän kokoontuminen 3 kertaa talousarviokauden aikana</p>		<p>Ryhmälle on valmisteltu syksyksi Alakemijoen koulualueen tarveselvitystä yhteistyössä Tilapalveluiden kanssa. Selvityksessä kuvataan mahdollisia vaihtoehtoja toiminnan järjestämiseksi. Koulujen palveluverkossa ei ole tällä hetkellä suuria muutostarpeita. Sairaalaopetusta antavan Neljäntuulen koulun uusien tilojen tarveselvitys on valmistelussa sivistyslautakunnalle kesäkuun kokoukseen.</p>
<p>Varhaiskasvatuksen palvelut panostaa tiedolla johtamiseen palveluverkkosuunnittelussa ottamalla käyttöön simulaatiotyökalun, jolla helpotetaan sekä palveluverkko- että henkilöstösuunnittelua. Mallilla helpotetaan myös asiakaspaikkojen kapasiteettimäärittelyn ennustettavuutta. Investointi hankkeeseen vuonna 2022 on 39.800€, jonka hyödyt näkyvät suunnittelumallin käyttöönotossa talousarviovuodelle 2023.</p>	<p>Varhaiskasvatus: -Simulaatiomalli käytössä talousarviokaudella</p>	<p>Valmis</p>	<p>Malli on käytössä. Simulaatiotyökalun ja oman suunnittelun avulla on tekeillä palveluntarvekartoitus vuosille 2024 - 2028. Palvelun tarve määrittelee myös henkilöstötärpeen kyseisille vuosille.</p>
<p>Varhaiskasvatuksen palvelut edistää valittua strategiaa vahvistamalla henkilöstön veto- ja pitovoimaa. Pitovoiman vahvistamiseksi käytännön toimenpiteenä on psykososiaalisen kuormittavuuden kyselyn implementointi vuosittaisena prosessina. Kyselyn lopputuloksena syntyvän toimenpidesuunnitelman realisointia seurataan säännöllisesti perustettavassa työryhmässä 2 kertaa vuodessa.</p>	<p>-Psykososiaalisen kuormittavuuden kysely toteutettu kerran vuodessa & toimenpiteiden seuranta toteutettu säännöllisesti kauden aikana</p>	<p>Ei aloitettu</p>	<p>Psykososiaalisen kuormittavuuden työryhmä perustetaan syyskuussa 2023 ja kysely toteutetaan marraskuussa 2023.</p>
		<p>Valmis</p>	<p>Henkilöstön pitovoimaan on panostettu</p> <ul style="list-style-type: none"> ● hyvällä johtamisella, ● osallistamalla henkilöstöä työhyvinvoinnin parantamiseen ● osallistamalla henkilöstöä palvelun kehittämiseen ja suunnitteluun, ● osaamisen tukemiseen ja lisäämiseen ● lisäämällä pysyvää varahenkilöstöä

			<ul style="list-style-type: none"> ● selkiyttämällä tehtävänkuvia ja vastuita ● mahdollistamalla työnkiertoa ● rakentamalla uusia pedagogisesti toimivia terveitä tiloja ● järjestämällä henkilöstölle vertaismentorointia, työnohjausta ja verkostotapaamisia ● tiimityön kehittämiseen
--	--	--	---

TALOUSARVIOVUODEN PERUSTOIMINNAN MITTARIT

Perustoiminnan kuvaus:	Mittari	Tila	Toteuma 30.4.2023
<p>Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen sekä avoimen varhaiskasvatuksen järjestäminen lakien ja asetusten mukaisesti. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tehtävänä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa.</p>	<p>Varhaiskasvatuspalvelut: -Lasten määrä oma toiminta vs. setelitoiminta -Virkojen ja toimien täyttö -Henkilöstön sairauspoissaolot</p>	Kesken	<p>30.4.2023 lasten määrä</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Oma toiminta 2182 (61,8%) ● Palveluseteli 1347 (38,2%) <p>30.4.2023 henkilöstöä</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vakansseja yhteensä 765, joista täytetty 99 % <p>Sairauspoissaolot: Varhaiskasvatuksessa poissaolot / htv ovat vähentyneet -7,1 päivää verrattuna edellisen vuoden samaan tarkastelujaksoon. Niitä on tänä vuonna huhtikuun loppuun mennessä 26,9 päivää / htv.</p>
<p>Perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja taiteen perusopetuksen järjestäminen lakien ja asetusten mukaisesti. Toiminnassa on keskeistä lapsen ja nuoren oppimispolun ja hyvinvoinnin kokonaisvaltainen tukeminen huomioimalla jatkuva pedagoginen kehittämistyö ja ennaltaehkäisevä varhainen tuki.</p>	<p>Koulutuspalvelut: -Määräaikaisten ja vakituisten opettajien määrä, sairauspoissaolot -Oppilas- ja opiskelijamäärät -Keskimääräinen ryhmäkoko</p>	Kesken	<p>Vakituisia opettajia 458 Määräaikaisia opettajia 148 Vakituisia opettajia 75,6 % Määräaikaisia opettajia 24,5 %</p> <p>Koulutuspalveluissa poissaolot / htv ovat vähentyneet -0,7 päivää verrattuna edellisen vuoden samaan tarkastelujaksoon. Niitä on tänä vuonna huhtikuun loppuun mennessä 15,4 päivää / htv.</p>

TOIMIELIMEN ALAINEN HENKILÖSTÖ (HTV)

TOIMIELIN VASTUU-/PALVELUALUEITTAIN	TA2023	Toteuma 30.4.2023
Toimielin	4,0	2
Sivistyspalvelut:	1 520,10	505,80
Varhaiskasvatuspalvelut	788,80	239,60
Koulutuspalvelut	731,30	266,20
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	1524,10	507,80

*Kaupunginvaltuuston 27.2.2023 § 22 tehdyt muutokset on huomioitu TA2023- sarakkeessa.

RISKIEN HALLINTA

RISKI	VAIKUTUS	TOIMENPIDE	KOHDE	TILA	TOTEUMA 30.4.2023
Henkilöstön poistuvuus & saatavuuden vaikeus	Työn epätasainen jakautuminen, palveluntarjonnan ongelmat	Psykososiaalisen kuormituksen kartoit- tus jatyöntekijä- ja työnantajamielikuvan kohentaminen	Henkilös- tö & työmark- kina	Kesken	Psykososiaalisen kuormituksen kysely toteutetaan marraskuussa 2023. Työnantajamieliku- vaan on panostettu yllä olevilla toimenpiteillä (s. 8)

Kustannusten kasvu	Määrärahojen riittävyys	Hankintojen priorisointi	Perustointi	Kesken	Muutettu talousarvio esitetään valtuustolle sekä Koulutuspalveluille että varhaiskasvatukseen johtuen KVTES/OVTES korotuksista sekä varhaiskasvatusten toimintaympäristön muutoksista (Pilke-toimintayksiköt). Kustannukset ovat lakisääteisiä ja/tai järjestämisvastuun perusteella kaupungille kaatuvia välttämättömiä kuluja.
--------------------	-------------------------	--------------------------	-------------	--------	--

TOIMIELIMEN TALOUS

Sivistyspalveluiden talous on toteutunut varsin tasaisena huhtikuun loppuun mennessä; tasaisen toteuman olettamalla toteumaprosentin tulisi olla 33,3%, ja toteuma oli 30,93%. Alle tasaisen toteuman olivat henkilöstökulut, joissa on luonnollista ajoituseroa alku- ja loppuvuoden välillä, sekä palveluiden ostot joissa on pientä ajoituseroa huhti- ja toukokuun välissä, joka tasoittuu toukokuussa. Toteuma on varsin verrannollinen edellisen vuoden huhtikuuhun, jolloin toimintakatteen toteuma oli 32,22%.

Loppuvuodelle tarvitaan määrärahamuutos johtuen kahdesta seikasta: KVTES/OVTES palkkatarkaus toteutuu talousarviota suurempana johtuen kevään 2023 neuvottelutuloksesta, mikä korottaa henkilöstömenoja loppuvuodelle koulutuspalveluille 0,56 miljoonaa euroa ja varhaiskasvatuspalveluille 0,68 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi varhaiskasvatuspalveluille tulee lisäkustannuksia kahden Pilkkeen toimintayksikön siirtämisestä kaupungin toiminnaksi yhteensä 0,28 miljoonaa euroa, ja palvelusetelin arvon 3%:n korotuksesta 0,17 miljoonaa euroa. Nämä muutokset aiheuttavat lisämäärärahatarpeen 1,69 miljoonaa euroa, joka esitetään valtuustolle lisämäärärahatarpeena vuodelle 2023.

Lisämäärärahatarve on laskettu mukaan alla olevan taulukon sarakkeeseen ennuste 2023.

TALOUDEN TUNNUSLUVUT

KAUPUNGINHALLITUS, 1000 eur.	TP2022	TA2023	TOTEUMA 1-4/2023	KÄYTTÖ- % 1-4/2023	ENNUSTE 2023
TOIMINTATUOTOT	10 808	7 923	2 632	33,21	7 962
Toimielin	31	35	3	7,27	31
Varhaiskasvatuspalvelut	4 206	3 961	821	20,73	4 003
Koulutuspalvelut	6 571	3 927	1 808	46,03	3 927
TOIMINTAKULUT	-138 378	-144 668	-44 922	31,05	-146 401
Toimielin	-31	-34	-6	18,42	-34
Varhaiskasvatuspalvelut	-56 594	-62 108	-17 973	29,50	-63 278
Koulutuspalvelut	-81 752	-82 526	-26 942	32,65	-83 089
TOIMINTAKATE	-127 570	-136 745	-42 290	30,93	138 435

*Kaupunginvaltuuston 27.2.2023 § 22 hyväksymät määrärahamuutokset näkyvät TA2023- sarakkeessa

ENERGIAA JA LUONTOA SÄÄSTÄVÄT JA LUONNON MONIMUOTOISUUTTA VAHVISTAVAT TOIMENPITEET

Energiaa ja luontoa säästävät ja luonnon monimuotoisuutta vahvistavat toimenpiteet:	
Toimenpiteet kuvaus	Todennettu tai Arvio toimenpiteen vaikutuksesta
VAPA: Arktikummin WWF Green Office -sertifikaatin hakuprosessi (menossa).	Kokonaisvaltainen toiminnan tarkastelu sisältäen energiankäytön, materiaalit ja kierrätyksen.
Kestävän kehityksen opas lastenkulttuurikeskuksille on käytössä lastenkulttuurissa soveltuvin osin.	Tärkeää lasten ja nuorten kasvun tukemisessa.
Matkustamisen vähentäminen ja sähköisen asioinnin lisääminen vapaa-ajan palveluissa.	Tärkeä askel tulevaisuuden työn rakentumisessa.